

Arbejdsrettens dom af 12. marts 2007

i sag nr. A2006.1043:

Finansministeriet, Personalestyrelsen
(kammeradvokaten ved advokat Niels Banke)

mod

Lærernes Centralorganisation

(advokat Ulrik Jørgensen)

og

sag nr. A2006.1044:

Finansministeriet, Personalestyrelsen
(kammeradvokaten ved advokat Niels Banke)

mod

Statstjenestemændenes Centralorganisation II

(advokat Ulrik Jørgensen)

Dommere: Nils Juhl Andreasen, Jørn K. Jensen, Jakob Juul, Henrik Lind, Jens Pors, Poul Søgaard (retsformand) og Martin Teilmann.

Sagen drejer sig om, hvorvidt konflikt for medlemmer af organisationer tilsluttet henholdsvis Lærernes Centralorganisation og Statstjenestemændenes Centralorganisation II er lovligt varslet i henhold til centralorganisationernes hovedaftaler med Finansministeriet ved centralorganisationernes breve af 15. december 2006 til Personalestyrelsen.

Der er under sagen ikke rejst spørgsmål om de enkelte medlemsorganisationers faglige interesse i de varslede konflikter.

Påstande

Klager, Finansministeriet, Personalestyrelsen, har nedlagt følgende påstande:

- 1) I sag nr. A2006.1043: Det af indklagede, Lærernes Centralorganisation, den 15. december 2006 afgivne varsel om konflikt kendes ulovligt.
- 2) I sag nr. A2006.1044: Det af indklagede, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, den 15. december 2006 afgivne varsel om konflikt og det samme dag afgivne varsel om sympatikonflikt kendes ulovligt.

Indklagede, Lærernes Centralorganisation og Statstjenestemændenes Centralorganisation II, har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagsfremstilling

1. De varslede konflikter og baggrunden herfor

Social- og Sundhedsskolerne samt Voksenuddannelsescentrene blev som et led i kommunalreformen pr. 1. januar 2007 overført fra amterne samt Københavns og Frederiksberg kommuner til statslige selvejende institutioner.

I oktober 2006 blev der indledt forhandlinger mellem Personalestyrelsen på den ene side og Lærernes Centralorganisation (LC) og Statstjenestemændenes Centralorganisation II (CO II) samt de relevante medlemsorganisationer på den anden side om indgåelse af nye overenskomster for lærere og ledere inden for de pågældende skoleområder, idet der ikke i staten er overenskomster, der dækker disse områder.

Da disse forhandlinger ikke resulterede i indgåelse af nye overenskomster, blev der ved brev af 15. december 2006 fra LC til Personalestyrelsen varslet blokade for medlemmer af organisationer tilsluttet LC på Social- og Sundhedsskoler. Det hedder i brevet:

”LC og Personalestyrelsen har i henhold til § 3, stk. 2 og 3, i Hovedaftale mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation/Overenskomstansattes Centralorganisation ført forhandlinger om indgåelse af en kollektiv aftale om løn-

og ansættelsesvilkår for ansatte på Social- og Sundhedsskoler med virkning fra 1. januar 2007.

Da forhandlingerne mellem LC og Personalestyrelsen ikke har resulteret i indgåelse af en kollektiv aftale om løn- og ansættelsesvilkår for ansatte på Social- og Sundhedsskoler skal LC, efter beslutning i såvel vores medlemsorganisationers og LC' kompetente organer hermed varsle blokade med virkning fra døgnets begyndelse den 16. januar 2007, jf. § 5, i Hovedaftale mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation/Overenskomstansattes Centralorganisation.

Blokaden indebærer, at intet medlem af de organisationer, der er tilsluttet Lærernes Centralorganisation må søge eller lade sig ansætte i stillinger på Social- og Sundhedsskoler.

For god ordens skyld gøres opmærksom på, at blokaden ikke er gældende for tjenestemænd."

Ved brev af samme dato til Personalestyrelsen meddelte LC et tilsvarende varsel af blokade for ledere og lærere mv. ved almen voksenundervisning på Voksenundervisningscentrene. Det hedder i brevet bl.a.:

"...

Blokaden indebærer, at intet medlem af de organisationer, der er tilsluttet Lærernes Centralorganisation må søge eller lade sig ansætte i stillinger som ledere og lærere mv. ved almen voksenundervisning på Voksenundervisningscentrene."

Ligeledes blev der brev af samme dato fra CO II til Personalestyrelsen varslet blokade for medlemmer af organisationer tilsluttet CO II på Social- og Sundhedsskoler. Det hedder i brevet:

"CO II og Personalestyrelsen har i henhold til § 3, stk. 2 og 3, i Hovedaftale mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II ført forhandlinger om indgåelse af en kollektiv aftale om løn- og ansættelsesvilkår for ansatte på Social- og Sundhedsskoler med virkning fra 1. januar 2007.

Da forhandlingerne mellem CO II og Personalestyrelsen ikke har resulteret i indgåelse af en kollektiv aftale om løn- og ansættelsesvilkår for ansatte på Social- og Sundhedsskoler skal CO II, efter beslutning i såvel vores medlemsorganisationers og CO II's kompetente organer hermed varsle blokade med virkning fra døgnets begyndelse den 16. januar 2007, jf. § 5, i Hovedaftale mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II.

Blokaden indebærer, at intet medlem af de organisationer, der er tilsluttet CO II må søge eller lade sig ansætte i stillinger på Social- og Sundhedsskoler.

For god ordens skyld gøres opmærksom på, at blokaden ikke er gældende for tjenestemænd eller tjenestemandslignende ansatte.”

Endvidere blev der ved brev af samme dato fra CO II til Personalestyrelsen varslet sympatiblokade for medlemmer af organisationer tilsluttet CO II på Voksenundervisningscentrene. Det hedder i brevet:

”I medfør af § 5 og § 6, stk. 2, i Hovedaftale mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II skal CO II efter beslutning i såvel vores medlemsorganisationers og CO II's kompetente organer, på vegne af CO II's medlemsorganisationer varsle sympatiblokade med virkning fra døgnets begyndelse den 16. januar 2007 mod de stillinger som ledere og lærere mv. ved almen voksenundervisning på Voksenundervisningscentrene, som Lærernes Centralorganisation søger at opnå overenskomst for.

Sympatiblokaden indebærer, at intet medlem af de organisationer, der er tilsluttet CO II må søge eller lade sig ansætte i stillinger som ledere og lærere mv. ved almen voksenundervisning på Voksenundervisningscentrene.

For god ordens skyld gøres opmærksom på, at blokaden ikke er gældende for tjenestemænd eller tjenestemandslignende ansatte.”

Ved brev af 15. december 2006 protesterede Personalestyrelsen mod lovligheden af de varslede blokader på henholdsvis Social- og Sundhedsskolerne og Voksenuddannelsescentrene, som LC havde meddelt Personalestyrelsen. Det hedder i Personalestyrelsens brev til LC:

”Lærernes Centralorganisation har d.d. overbragt Personalestyrelsen 2 breve, hvori Lærernes Centralorganisation på vegne af sine medlemsorganisationer har varslet blokade på henholdsvis Voksenuddannelsescentrene og Social- og Sundhedsskolerne.

Personalestyrelsen protesterer mod lovligheden af den varslede blokade, idet disse er afgivet af Lærernes Centralorganisation, og ikke af de enkelte medlemsorganisationer efter Hovedaftalens § 5, stk. 1.”

Personalestyrelsen protesterede ligeledes ved brev af samme dato mod lovligheden af de varslede blokader på henholdsvis Social- og Sundhedsskolerne og Voksenuddannelsescentrene, som CO II havde meddelt Personalestyrelsen. Det hedder i Personalestyrelsens brev til CO II:

”Personalestyrelsen skal ... protestere mod lovligheden af de afgivne konfliktvarsler, idet disse er afgivet af Statstjenestemændenes Centralorganisation II, og ikke af de enkelte medlemsorganisationer efter Hovedaftalens § 5, stk. 1.”

LC og CO II besvarede ved breve af 19. december 2006 Personalestyrelsens protest mod lovligheden af de varslede blokader. LC og CO II fastholdte herved, at de afgivne varsler var lovlige i henhold til hovedaftalerne.

Den 22. december 2006 blev der afholdt telefonisk fællesmøde mellem Finansministeriet, LC og CO II om de varslede blokader, dog uden at parterne nåede til enighed.

LC og CO II har under et retsmøde i Arbejdsretten den 4. januar 2007 i forbindelse med berømmelse af sagen tilkendegivet, at konflikten ikke vil blive iværksat før 3 dage efter, at der foreligger en afgørelse fra Arbejdsretten.

2. Hovedaftale, LC-vejledning og LC-medlemsorganisationer

I hovedaftale mellem Finansministeriet og LC/Overenskomstansattes Centralorganisation hedder det bl.a.:

”§ 3. Overenskomstindgåelse og -opsigelse

Finansministeriet anerkender LC ... som forhandlingsberettiget organisation på det af nærværende hovedaftale omfattede område.

Stk. 2. Parterne er enige om, at bestemmelser om løn- og øvrige arbejdsvilkår bør fastsættes ved kollektiv aftale med LC ... eller LC's ... medlemsorganisationer.

Stk. 3. Forhandling om indgåelse af ny kollektiv aftale, efter at en sådan er opsagt, eller om indgåelse af kollektiv aftale på et nyt område, optages snarest og senest 1 måned efter, at begæring om forhandling er fremsat. Dog kan hovedaftaleparterne fastsætte en anden frist i forbindelse med de generelle

forhandlinger om aftalefornyelser. Forhandling om indgåelse af ny aftale tilrettelægges således, at ny kollektiv aftale søges indgået, forinden den opsagte aftale udløber.

Stk. 4. Såfremt en kollektiv aftale med LC og OC (fællesoverenskomsten) opsiges, betragtes de hertil knyttede aftaler (organisationsaftaler mv.) inden for LC's, henholdsvis OC's område ligeledes som opsagt.

Stk. 5. Såfremt en kollektiv aftale med en medlemsorganisation (organisationsaftale) opsiges, betragtes tilknytningen til fællesoverenskomsten ligeledes som opsagt.

...

§ 5. Arbejdsstandsning

Parterne anerkender hinandens ret til at varsle og iværksætte arbejdsstandsning efter nedenstående regler. For LC's ... vedkommende tilkommer retten de enkelte medlemsorganisationer.

Stk. 2. Beslutning om at iværksætte arbejdsstandsning tilkendegives den anden overenskomstspart og Finansministeriet, henholdsvis LC eller OC ved særligt og anbefalet brev ...

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte skrivelse skal angive arbejdsstandsningens karakter og nærmere omfang."

I "LC-vejledning om konflikt 05" hedder det bl.a.:

"Varsling af kollektive kampskridt

I de gældende hovedaftaler og/eller forhandlingsaftaler er aftalt, at varsling af kampskridt skal ske skriftligt med én måneds varsel. Dvs. at kampskridtene iværksættes én måned efter, at modparten har modtaget varselsskrivelsen. Samtidigt med at varsel fremsendes til modparten, skal også forligsmanden orienteres.

Såfremt der iværksættes kampskridt som ikke er varslet – eller evt. varslet uden iagttagelse af formalia – betragtes disse som brud på hovedaftalen, hvorfor den part kampskridtet iværksættes overfor (modparten), kan rejse krav om betaling af bod.

Det er vigtigt at bemærke, at kun de faglige organisationer kan varsle kampskridt. Det vil sige, at valg af kampskridt og omfanget af disse besluttes af de faglige organisationer. De medlemmer, der er ansat på områder, som der ikke varsles konflikt for, er forpligtede til at fortsætte deres arbejde under konflikten. En lokal udvidelse af konflikten, fx en arbejdsnedlæggelse er – selvom den er kortvarig – et brud på hovedaftalen og vil medføre forpligtelse til at betale bod til modparten."

LC har følgende medlemsorganisationer: Danmarks Lærerforening, Danske Produktionshøjskole Lærerforening, Frie Skolers Lærerforening, Samvirket for Københavns Skolelederforening og Københavns Lærerforening, Landsforbundet for Voksen- og Ungdomsundervisere og Socialpædagogernes Landsforbund.

3. Hovedaftale, CO II-vedtægter og CO II-medlemsorganisationer mv.

I hovedaftale mellem Finansministeriet og CO II hedder det bl.a.:

”§ 3. Overenskomstindgåelse og -opsigelse

Finansministeriet anerkender CO II som forhandlingsberettiget organisation på det af nærværende hovedaftale omfattede område.

Stk. 2. Parterne er enige om, at bestemmelser om løn- og øvrige arbejdsvilkår bør fastsættes ved kollektiv aftale med CO II eller CO II's ... medlemsorganisationer efter bemyndigelse fra CO II.

Stk. 3. Forhandling om indgåelse af ny kollektiv aftale, efter at en sådan er opsagt, eller om indgåelse af kollektiv aftale på et nyt område, optages snarest og senest 1 måned efter, at begæring om forhandling er fremsat. Dog kan hovedaftaleparterne fastsætte en anden frist i forbindelse med de generelle forhandlinger om aftalefornyelser. Forhandling om indgåelse af ny aftale tilrettelægges således, at ny kollektiv aftale søges indgået, forinden den opsagte aftale udløber.

Stk. 4. Såfremt en kollektiv aftale med CO II (fællesoverenskomsten) opsiges, betragtes de hertil knyttede aftaler (organisationsaftaler mv.) ligeledes som opsagt.

Stk. 5. Såfremt en kollektiv aftale med en medlemsorganisation (organisationsaftale) opsiges, betragtes tilknytningen til fællesoverenskomsten ligeledes som opsagt.

...

§ 5. Arbejdsstandsning

Parterne anerkender hinandens ret til at varsle og iværksætte arbejdsstandsning efter nedenstående regler. For CO II's vedkommende tilkommer retten de enkelte medlemsorganisationer.

Stk. 2. Beslutning om at iværksætte arbejdsstandsning tilkendegives den anden overenskomstpart og henholdsvis Finansministeriet/CO II ved særligt og anbefalet brev ...

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte skrivelse skal angive arbejdsstandsningens karakter og nærmere omfang.”

I vedtægt for CO II, der er vedtaget af repræsentantskabet i oktober 1969 og senest ændret på det ordinære repræsentantskabsmøde i november 2002, hedder det bl.a.:

”Fællesbestemmelser for aftale- og forhandlingsret

§ 29. ...

Stk. 4. Kampskridt varsles og iværksættes af den enkelte tilsluttede organisation. Så længe centralorganisationen varetager forhandlingerne, kan kampskridt kun varsles og iværksættes med centralorganisationens godkendelse. Finansiering af kampskridt er centralorganisationen uvedkommende, medmindre anden beslutning træffes.”

I forbindelse med forhandlinger om hovedaftalen mellem Finansministeriet og CO II i 1989 ønskede CO II formuleringen af hovedaftalens § 5, stk. 1, ændret. I CO II's brev af 21. marts 1989 til Finansministeriet hedder det bl.a.:

”§ 5 stk. 1 ønskes indledt med formuleringen, Finansministeriet og CO II.

Ligeledes i stk. 1 slettes sidste sætning, - for CO II's vedkommende tilkommer retten de enkelte medlemsorganisationer.”

Dette ønske blev afvist af Finansministeriet.

I brev af 30. november 2004 fra CO II til Personalestyrelsen om orientering om CO II's fremtidige principper for delegering af aftale- og forhandlingsret i forbindelse med optagelse eller ændrede grænsedragningaftaler, samt principper for delegering i forbindelse med indgåelse og udmøntning af et CFU aftale- og overenskomstresultat hedder det bl.a.:

”Til Personalestyrelsens orientering besluttede CO II's hovedbestyrelse på sit møde den 10. november 2004, at CO II's fremtidige principper for delegering af aftale- og forhandlingsret, dels i forbindelse med optagelse eller ændrede grænsedragningaftaler og dels i forbindelse med indgåelse og udmøntning af et

CFU aftale- og overenskomstresultat efter CFU-resultatet er godkendt, er følgende:

”For **organisationsaftaler** (overenskomstansatte).

...

- Organisationsaftaler, der omfatter mere end én centralorganisation, forhandles af CO II sammen med den/de involverede CO II-organisationer. Organisationsaftalen underskrives af både CO II og CO II-organisationerne.”

CO II har følgende medlemsorganisationer: Dansk Told & Skatteforbund, Foreningen af tekniske og administrative tjenestemænd, Kriminalforsorgsforeningen, Farvandsforeningen, Den Grønlandske Tjenestemandsförening, Forsvarets Civil-Etat, Trafikforbundet, Dansk Teknisk Lærerforbund, Handelsskolernes Lærerforening, Statspensionisternes Centralforening, Skovfogedernes CO II Forening, Sundhedsgruppen i CO II, Danske Afspændingspædagoger, Danske Bioanalytikere, Kost- & Ernæringsforbundet, Jordemoderforeningen, Dansk Tandplejerforening, Danske Fysioterapeuter, Ergoterapeutforeningen, Musikgruppen i CO II, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Erhvervsskolelederne i Danmark, Foreningen af Folketingets Betjente, Politiforbundet i Danmark, Foreningen af Musikere i Forsvaret, CO II-foreningen af Folketingsansatte, Foreningen af Præliminære Organister, Danmarks Kordegneforening, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Foreningen Det Kgl. Operakor, Foreningen af Assistenten ved Det Kgl. Operakor, Foreningen af Sognemedhjælpere i Danmark og Dansk Kirkemusiker Forening.

Parternes argumentation

Klager har gjort gældende, at det afgivne konfliktvarsel ikke er lovligt, da det ikke er afgivet i overensstemmelse med den klare regel i parternes hovedaftaler § 5, stk. 1, hvorefter varsel skal afgives af medlemsorganisationerne og ikke af centralorganisationerne. Hovedaftalernes § 5, stk. 1, om adgangen til at varsle og iværksætte arbejdsstandsning kan kun læses sådan, at retten hertil alene tilkommer de

enkelte medlemsorganisationer. Indholdet af § 5, stk. 1, underbygges af formuleringen af § 5, stk. 2, der forudsætter, at det er medlemsorganisationerne, der varsler.

I sagen mod CO II støtter bestemmelsen i § 29, stk. 4, i vedtægten for CO II opfattelsen af, at varsling af kampskridt er et anliggende for medlemsorganisationerne. Endvidere er CO II's forslag til ændring af hovedaftalens § 5, stk. 1, i forbindelse med forhandlinger med Finansministeriet om hovedaftalen i marts 1989 et fortolkningsbidrag, der støtter, at dette har været parternes hidtidige fælles forståelse af bestemmelsen.

Efter teori og praksis fortolkes konfliktvarsler strengt efter deres ordlyd, jf. herved Jens Kristiansen, *Den kollektive arbejdsret* (1. udg., 2004) s. 514.

Hovedaftalernes § 5, stk. 1, er en specialbestemmelse, som afspejler parternes aftaler, og som ikke genfindes i andre hovedaftaler. Indklagedes fortolkning af hovedaftalernes er ikke korrekt, da der ikke er sammenhæng mellem bestemmelserne i hovedaftalernes § 3, stk. 2, og § 5. Det fremgår tydeligt af hovedaftalernes opbygning, at spørgsmålet om, hvem der har retten til at indgå og opsige overenskomster, og hvem der har retten til at varsle og iværksætte arbejdsstandsning, er reguleret forskelligt i henholdsvis § 3 og § 5. Af § 3, stk. 2, fremgår det således udtrykkeligt, at retten til at indgå overenskomst tilkommer LC eller LC's medlemsorganisationer i sag nr. A2006.1043, og CO II eller CO II's medlemsorganisationer efter bemyndigelse fra CO II i sag nr. A2006.1044. Det fremgår udtrykkeligt af § 5, stk. 1, at retten til at varsle og iværksætte arbejdsstandsning for henholdsvis LC's og CO II's vedkommende tilkommer de enkelte medlemsorganisationer. Der er således en væsentlig forskel i formuleringen af de to bestemmelser, som ikke er tilfældig, men en følge af, at der forholdes forskelligt i de to situationer. Det forhold, at henholdsvis LC og CO II efter hovedaftalernes § 3, stk. 2, har adgang til at forhandle og indgå overenskomster i konkrete tilfælde, medfører således ikke, at henholdsvis LC og CO II tillige har adgang til at varsle konflikt på medlemsorganisationernes vegne. Der er tale om to vidt forskellige skridt i forbindelse med den kollektive aftaleindgåelse, der har forskellig betydning og virkning for de omfattede medlemsorganisationer. Det kan således ikke som anført af indklagede

konkluderes, at det i hovedaftalerne er forudsat, at retten til at varsle og iværksætte konflikter er hos centralorganisationen, når denne er part i en organisationsaftale.

I LC's vejledning om konflikt fra 2005 lægges også til grund, at varsling skal foretages af den enkelte medlemsorganisation, jf. herved formuleringen: "Det er vigtigt at bemærke, at kun de faglige organisationer kan varsle kampskridt. Det vil sige, at valg af kampskridt og omfanget af disse beslutes af de faglige organisationer". LC omtales i vejledningen ikke som faglig organisation.

Retten til at varsle og iværksætte konflikt tilkommer således alene de medlemsorganisationer, hvis medlemmer rent faktisk bliver omfattet af konflikten. Klager har ved hovedaftalerne tilforhandlet sig en ret til orientering, som ikke kan fraviges. Navnlig CO II har en lang række medlemsorganisationer inden for forskellige fagområder, og klager kan ikke være tjent med et "bunkevarsel" som i den foreliggende sag uden angivelse af, hvilke af de enkelte medlemsorganisationer der er omfattet af et varsel. Klager skal have vished om, at der er grobund i de faglige organisationer for et afgivet varsel, hvilket sikres ved, at det er de enkelte medlemsorganisationer, der varsler. Muligheden for at afgøre, hvilke medlemsorganisationer der er omfattet af varslet, er baggrunden for bestemmelsen om, at varslingsbeføjelsen tilkommer medlemsorganisationerne.

Med hensyn til delegation af medlemsorganisationernes beføjelse til at varsle konflikt efter hovedaftalernes § 5, stk. 1, har klager principalt anført, at hovedaftalernes klare ordlyd i § 5, stk. 1, medfører, at det er udelukket at delegere retten til at varsle og iværksætte arbejdsstandsning fra den enkelte medlemsorganisation til centralorganisationen. Reglerne i hovedaftalen om varsling og iværksættelse af arbejdsstandsning er ikke en intern forskrift, som den enkelte hovedaftalepart kan ændre ensidigt, men derimod en sikring af, at begge parter og deres medlemsorganisationer overholder de aftalte regler for konflikt.

Arbejdsrettens dom af 1. september 1987 i sag 1987.308 (AT 1987 s. 154), som indklagede har henvist til under den skriftlige forberedelse af sagerne, er ikke relevant,

da dommen angik en sag inden for LO/DA-området, hvor hovedaftalen er formuleret helt anderledes på dette punkt end hovedaftalerne i de foreliggende sager, og afgørelsen er uden præjudikatvirkning for andre hovedaftaler.

Subsidiært for så vidt angår delegation har klager anført, at der – i det omfang det tillades de enkelte medlemsorganisationer at delegere adgangen til at varsle konflikt til centralorganisationerne – må stilles tilsvarende krav til varslets klarhed for centralorganisationen, som der gælder for medlemsorganisationen. Det skal således tydeligt fremgå, hvilken medlemsorganisation der er omfattet, og om der er tale om en hovedkonflikt eller en sympatikonflikt. Derudover skal delegationen have samme skriftlige form, som når den enkelte medlemsorganisation afgiver varsel. I modsat fald vil den part, der modtager varslet, være afskåret fra at kunne forudberegne sin stilling og varetage sine interesser.

Vedrørende kravet om, at delegationen skal være skriftlig bemærkes, at bestemmelsen i § 5, stk. 1, ville kunne gøres ganske indholdsløs, hvis der formløst og uden mulighed for efterkontrol kunne delegeres frit på mundtligt grundlag. Desuden er der til bestemmelsen i § 5, stk. 2, knyttet et krav til skriftlighed. Indklagede har under den skriftlige forberedelse af sagerne anerkendt, at der ikke foreligger skriftlig delegation af varslingsbeføjelsen fra medlemsorganisationerne til henholdsvis LC og CO II.

De afgivne varsler har således på flere punkter ikke opfyldt de krav, der må stilles til deres klarhed, og varslerne er derfor ugyldige.

CO II's varsel om sympatikonflikt i sag nr. A2006.1044 er ulovligt, når varslet i hovedkonflikten er ulovligt. Dertil kommer, at der for varsel af sympatikonflikter gælder samme regler som for varsel af hovedkonflikt, jf. hovedaftalens § 6, stk. 2.

Indklagede har anført, at spørgsmålet om, hvorvidt centralorganisationerne selv kunne varsle konflikt, ikke er afgørende, idet medlemsorganisationerne i de foreliggende sager har truffet beslutning om at varsle blokade og herefter anmodet centralorganisationerne om at fremsende varslerne til Personalestyrelsen. Klager har ikke bestridt, at

centralorganisationerne havde bemyndigelse fra medlemsorganisationerne til at fremsende varslerne.

Det forhold, at et af en medlemsorganisation lovligt besluttet konfliktvarsel fremsendes af centralorganisationen, gør ikke varslet ulovligt. Der er ingen reelle hensyn, som skulle kunne tale for, at varslet herefter vil være ulovligt. Heller ikke hensynet til, at varslet skal have grobund i medlemsorganisationerne, taler imod, at konfliktvarsler fremsendes af centralorganisationerne, når beslutning om at afgive varsel er truffet af medlemsorganisationerne. Dette er også antaget af Arbejdsretten i dom af 1. september 1987 i sag nr. 1987.308. I denne sag var virksomheden netop ikke omfattet af hovedaftalen mellem DA og LO, og Arbejdsretten fastslog, at et konfliktvarsel fremsendt af LO efter beslutning i såvel forbundet som LO om at iværksætte konflikten ikke kunne anses som ulovligt.

Det fremgår utvetydigt af de afgivne varsler, at varslerne omfatter alle organisationer og dermed samtlige medlemmer af organisationerne tilsluttet centralorganisationerne. Der foreligger derfor ikke tvivl om konfliktvarslernes omfang. Når alle medlemsorganisationer er omfattet, er varslet tilstrækkeligt præciseret, uanset den varslede konflikt må anses for omfattende. Det er muligt, at konflikten ikke er relevant for alle medlemmer, men klager har ikke bestridt, at der foreligger fornøden faglig interesse i konfliktvarslerne. Da centralorganisationerne har en lovlig faglig interesse i, at der varsles og iværksættes konflikt, har alle centralorganisationernes medlemsorganisationer også en faglig interesse i, at der varsles konflikt omfattende samtlige deres medlemmer til støtte for overenskomstkrevet.

Hovedaftalens § 5, stk. 1, forhindrer ikke medlemsorganisationerne i at delegere beføjelsen til at afgive konfliktvarsel til medlemsorganisationerne, og hovedaftalen indeholder ikke krav om skriftlighed for medlemsorganisationernes delegation af beføjelsen. Efter hovedaftalerne er der alene krav om, at varslet skal være skriftligt og ikke et krav om skriftlighed for de beslutninger, der ligger bag varslet. Klagers mulighed for at forholde sig til de afgivne varsler er ikke afhængig af, om medlemsorganisationernes delegation er skriftlig. Da klager ikke har bestridt, at

centralorganisationerne er anmodet om af medlemsorganisationerne at fremsende varslerne, er varslerne således gyldige.

Med hensyn til spørgsmålet, om centralorganisationerne også selv kunne have afgivet varslerne, er det forudsat i hovedaftalen, at retten til at varsle og iværksætte konflikter er hos de organisationer, der er parter i organisationsaftalerne. Praksis har ændret sig sådan, at centralorganisationerne er parter i overenskomstforhandlingerne, og det er derfor naturligt at forstå hovedaftalernes § 5, stk. 2, således, at centralorganisationerne selv kan varsle konflikt. Varsling skal som udgangspunkt foretages af overenskomstparten over for modparten i overenskomstforholdet, jf. Jens Kristiansen, Den kollektive arbejdsret (1. udg., 2004) s. 515. Når der er indgået organisationsaftaler med eller forhandles herom med centralorganisationerne, er det umiddelbart centralorganisationerne, der har beføjelsen til at varsle konflikt. Ved fortolkning af aftalerne er det således aftaleparterne, der har varslingsretten.

Klagers henvisning til LC's konfliktvejledning fra 2005 tyder på, at klager mener, at kun LC's medlemsorganisationer og ikke LC er en faglig organisation. Men hvis man læser hele det pågældende afsnit i konfliktvejledningen, fremgår det klart, at det, der udtrykkes i konfliktvejledningen, er, at alene organisationerne og ikke medlemmerne på de enkelte arbejdspladser kan varsle og iværksætte konflikt, og der er ikke på dette sted taget stilling til, hvilken organisation der er kompetent.

I sagen mod CO II er CO II's brev af 30. november 2004 til Personalestyrelsen om CO II's principper for delegation i forbindelse med organisationsaftaler ikke ensbetydende med, at CO II ikke selv kan benytte sine beføjelser. Klager kan ikke støtte ret på vedtægten om CO II's beføjelser til at varsle kampskridt.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Arbejdsretten lægger til grund, at de enkelte medlemsorganisationer i henholdsvis Lærernes Centralorganisation og Statstjenestemændenes Centralorganisation II har truffet beslutning om at varsle blokade som anført i centralorganisationernes breve af 15. december 2006 til Personalestyrelsen.

Retten til at varsle og iværksætte arbejdsstandsning tilkommer efter § 5, stk. 1, i centralorganisationernes hovedaftaler med Finansministeriet de enkelte medlemsorganisationer. Beslutning om at iværksætte arbejdsstandsning skal efter § 5, stk. 2, tilkendes gives bl.a. den anden overenskomstpart og Finansministeriet. Arbejdsretten finder, at disse bestemmelser ikke kan anses for at udelukke, at medlemsorganisationerne – efter beslutning i medlemsorganisationernes kompetente organer om at varsle konflikt – overlader det til centralorganisationen at give meddelelse om medlemsorganisationernes beslutning om varsling af konflikt.

Arbejdsretten finder herefter, at de meddelte konfliktvarsler ikke er ulovlige som følge af, at medlemsorganisationerne har overladt det til henholdsvis Lærernes Centralorganisation og Statstjenestemændenes Centralorganisation II at videregive meddelelse om medlemsorganisationernes beslutning om at varsle konflikt. Det bemærkes herved, at det af varslingsbrevene tilstrækkelig tydeligt fremgår, at medlemsorganisationerne har truffet beslutning om at afgive konfliktvarsel.

Det fremgår af de afgivne varsler bl.a., at intet medlem af de organisationer, der er tilsluttet henholdsvis Lærernes Centralorganisation og Statstjenestemændenes Centralorganisation II, må søge eller lade sig ansætte i stillinger på de omhandlede uddannelsesinstitutioner, og yderligere, at blokaderne ikke er gældende for tjenestemænd henholdsvis tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte. Arbejdsretten finder, at varslerne herved tilstrækkelig klart angiver, at de varslede konflikter omfatter alle medlemsorganisationer i hver af de to centralorganisationer. Herefter, og da det må lægges til grund, at Personalestyrelsen ikke har været i tvivl om, hvilke medlemsorganisationer der er tilsluttet henholdsvis Lærernes Centralorganisation og Statstjenestemændenes Centralorganisation II, findes omfanget af varslerne at være angivet tilstrækkelig klart, også uden udtrykkelig angivelse af hver af de enkelte medlemsorganisationer, der er omfattet af de varslede konflikter.

De afgivne konfliktvarsler er herefter lovlige i henhold til centralorganisationernes hovedaftaler med Finansministeriet, og Arbejdsretten tager derfor Lærernes

Centralorganisation og Statstjenestemændenes Centralorganisation II's påstande om frifindelse til følge.

Thi kendes for ret:

Lærernes Centralorganisation og Statstjenestemændenes Centralorganisation II frifindes.

I sagsomkostninger for Arbejdsretten skal Personalestyrelsen inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale 4.000 kr. til Arbejdsretten.

Poul Søgaard